

PLA DE MESURES ANTIFRAU

AJUNTAMENT DE VINAIXA

10 de juny de 2022

Aquest Pla de Mesures Antifrau va se aprovat en sessió plenària de l'Ajuntament de Vinaixa el dia 15 de juny de 2022. BOP de Lleida núm. 144 de 28 de juliol de 2022.

Sumari

Presentació de la Guia d'aplicació del Pla de mesures antifrau.....	5
Glossari de termes	6
Model tipus de Pla de mesures antifrau	
1. Objecte del Pla de mesures antifrau.....	9
2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau	9
3. Àmbit objectiu d'aplicació	9
4. Àmbit subjectiu d'aplicació	10
5. Principis del Pla de mesures antifrau.....	11
6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau	11
7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves.....	12
8. Estructura del Pla de mesures antifrau.....	12
9. Mesures de prevenció	12
9.1. Aprovació d'una Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció	12
9.2. Definició d'un model bàsic de gestió d'avaluació de riscos en l'àmbit de la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament	12
9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients de contractació, gestió de subvencions o de selecció de personal vinculats a projectes finançats amb fons europeus	13
9.4. Aprovació/reforç del codi de conducta d'alts càrrecs	13
9.5. Codi ètic de treballadors públics	13
9.6. Publicació de declaració de béns i activitats	13
9.7. Publicació de l'agenda d'alts càrrecs i ús del registre de grups d'interès .	14
9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública.....	14
9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau.....	14

10. Mesures de detecció	14
10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies	14
10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans	14
10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès	15
11. Mesures de correcció.....	15
11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament.....	15
11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control	15
11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció	16
11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció.	16
12. Mesures de persecució.....	16
12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament.....	16
12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents	16
12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals.....	17
12.4. Conflicte d'interès	17

Annexos al Pla de mesures antifrau

Annex I. Declaració institucional.	18
Annex II. Protocol d'integritat institucional en la gestió de fons europeus.....	21
Annex III. Mapa de riscos i matriu d'avaluació.....	29
Annex IV. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.	36
Annex V. Model de DACI.	41

Annex VI. Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès.	43
Annex VII. Procediment intern d'actuació davant indicis o evidències de frau o corrupció.....	43
Annex VIII. Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.	44
Annex IX. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.	45
Annex X. Normativa aplicable.	46

Presentació de la Guia d'aplicació del Pla de mesures antifrau

L'objecte d'aquest document és proporcionar un model tipus de Pla de mesures antifrau que pugui servir d'eina per ser aprovat, després de les modificacions que en cada cas siguin procedents, particularment per part d'aquelles entitats locals que, per les seves reduïdes dimensions, requereixin d'una eina de mesures de prevenció, detecció, correcció i persecució de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès que enunciï les tasques bàsiques que cada entitat local ha de dur a terme per reforçar aquests mecanismes d'integrat en la gestió dels fons europeus.

Es pretén amb aquest model tipus de Pla de mesures antifrau complir les exigències mínimes derivades de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, i les que així mateix imposa el Dret de la Unió Europea als Estats membres (i, per tant, també a les autoritats locals) quan gestionin de forma compartida o executin fons procedents del pressupost europeu, encara que sigui com a mers beneficiaris o receptors. Mitjançant aquestes mesures es tracta, en tot cas, de protegir eficaçment els interessos financers de la Unió.

El text d'aquest model tipus de Pla ha integrat aquelles qüestions que poden ser més adequades al perfil governamental dels qui en són els destinataris (ajuntaments de menor capacitat tècnica) del document "*Orientacions per al Reforç de la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès, referits a l'article 6 de l'Ordre HFP 1030/2021*" document elaborat per la Direcció General del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, adscrita a la Secretaria General de Fons Europeus, del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, distribuït els darrers dies del mes de gener (24 de gener de 2022). No obstant això, aquestes orientacions tenen un valor residual o puntual quan es tracta d'aplicar aquestes directrius a municipis petits. El mateix es pot dir de la Guia que ha difós recentment el Servei Nacional de Coordinació Antifrau (adscrit a la IGAE) sobre aplicació dels plans de mesures antifrau, que ha estat tinguda en compte en la redacció d'aquest document, però que les eines que proposa en molts casos no són de fàcil aplicació per a entitats locals de menys de 5.000 habitants.

Aquest model tipus de Pla de mesures antifrau pren com a referència el que s'ha realitzat conjuntament entre la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) i la Diputació de Barcelona, i inclou com annexos un conjunt de propostes generals. A banda, també es disposa d'un model inicial que remet a les eines aprovades per la Diputació de Barcelona o altres institucions, que, si s'escau, poden ser objecte de consulta i aplicació per les entitats locals interessades i que es pot consultar al web de la Diputació de Barcelona.

La proposta del model tipus de Pla de mesures antifrau que es presenta a continuació s'estructura segons el cicle de la gestió del risc de frau: prevenció, detecció, correcció i persecució, posant tots els esforços en la fase preventiva.

Glossari de termes

A. Irregularitats administratives

La noció d'irregularitats administratives està recollida en el dret de la Unió Europea en el Reglament (CE, EURATOM), número 2988/95, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees, en l'article 1.2 es preveu aquesta definició:

Constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats (Unió Europea) o els pressupostos administrats per aquestes (o gestionat de forma compartida per autoritats nacionals com són les locals), bé sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda.

B. Fraud

La noció de fraud, amb unes connotacions penals innegables, es recull a l'article 3 (enquadrat al títol II: "Infraccions penals relatives al fraud que afecta els interessos financers de la Unió") de la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre lluita contra el fraud que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal.

Aquest concepte es delimita en aquest article de la següent manera:

- 1) Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que el fraud que afecti els interessos financers de la Unió constitueixi una infracció penal quan es cometi intencionadament.
- 2) Als efectes de la present Directiva, es considerarà fraud que afecta els interessos financers de la Unió el següent:
 - a) En matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o omissió relativa a:
 - i) l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
 - ii) l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
 - iii) l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels que en van motivar la concessió inicial;
 - b) En matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per l'autor o una altra persona, causant una pèrdua per als interessos financers de la Unió, qualsevol acció o omissió relativa a:
 - i) l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,

- ii) l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- iii) l'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents dels que van motivar-ne la concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió.

Així mateix, en aquest concepte de frau es tindrà en compte el que disposen els apartats c) i d) de l'article 3 esmentat, respectivament, en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA i d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, en les circumstàncies que s'hi assenyalen.

C. Corrupció

La Comissió Europea aplica el següent concepte de corrupció²:

S'entén per corrupció l'abús de poder d'un càrrec públic per obtenir beneficis privats. Els pagaments corruptes faciliten molts altres tipus de frau, com ara la facturació falsa, les despeses fantasmes o l'incompliment de les condicions contractuals. La forma més freqüent són els pagaments corruptes o els beneficis de caràcter similar: un receptor (corrupció passiva) accepta el suborn d'un donant (corrupció activa) a canvi d'un favor.

L'article 4.2 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal, recull la diferència entre corrupció activa i corrupció passiva.

Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que la corrupció passiva i activa, quan es cometin intencionalment, constitueixin infraccions penals.

a) A efectes d'aquesta Directiva, s'entendrà per **corrupció passiva** l'acció d'un funcionari que, directament o mitjançant un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

b) A efectes de la present Directiva, s'entendrà per **corrupció activa** l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

D. Malversació

La noció de malversació està recollida a l'article 4.3 de la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal, en els termes següents:

² Font: Comissió Europea Fons Estructurals i d'Inversió Europeus. Orientacions per als Estats membres i les autoritats responsables dels programes. Avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau, 2014.

Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que la malversació, quan es cometi intencionadament, constitueixi una infracció penal.

A efectes de la present Directiva, s'entendrà per malversació l'acte intencionat realitzat per qualsevol funcionari a qui s'hagi encomanat directament o indirectament la gestió de fons o actius, de comprometre o desemborsar fons, o apropiar-se o utilitzar actius de manera contrària als fins per als que estaven previstos i que perjudiqui de qualsevol manera els interessos financers de la Unió.

E. conflicte d'interès

No hi ha una definició normativa precisa de conflicte d'interès. Tot i així, la normativa europea preveu una regulació que assaja identificar quines situacions o circumstàncies taxades s'enquadren com a conflicte d'interès, a la qual s'afegeix una clàusula oberta que, fins a cert punt, objectiva l'existència d'aquests conflictes en determinats contextos. En efecte, l'article 61.3 del Reglament Financer de 2018 determina en quins casos o supòsits hi haurà conflicte d'interès, i ho fa en els termes següents:

Als efectes de l'apartat 1, hi ha conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i l'objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a què fa referència l'apartat 1 (responsables polítics o empleats públics que gestionin fons europeus) es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

F. Doble finançament

El Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, preveu en el Considerant 53, que *"els Estats membres han de vetllar (...) perquè s'eviti el doble finançament procedent del Mecanisme i altres programes de la Unió"*.

L'article 22 del Reglament esmentat fa referència expressa a que els Estats membres, en la sollicitud de pagament, han d'acreditar que *"els sistemes de control establerts ofereixen les garanties necessàries de que els fons s'han gestionat de conformitat amb totes les normes aplicables, i en particular (...) en evitar el doble finançament procedent del Mecanisme i d'altres programes de la Unió, de conformitat amb el principi de bona gestió financera"*.

Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament de Vinaixa

1. Objecte del Pla de mesures antifrau

1.1. Aquest Pla de mesures antifrau per a la gestió de fons europeus per part de l'Ajuntament de Vinaixa, s'aprova de conformitat amb el què exposa l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

1.2. Aquest Pla s'articula al voltant de les quatre fases del cicle de gestió del risc del frau amb la finalitat de prevenir, detectar, corregir i perseguir les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en la gestió i l'execució dels fons europeus amb la pretensió última de salvaguardar els principis de bona gestió financera, de protecció dels interessos financers de la Unió Europea i de compliment de resultats a la gestió.

1.3. Així mateix, inclou deu annexos que s'aproven amb aquest Pla de mesures antifrau:

Annex I. Declaració institucional.

Annex II. Protocol d'integritat institucional.

Annex III. Mapa de riscos i matriu d'avaluació.

Annex IV. Banderes vermelles.

Annex V. Model de DACI.

Annex VI. Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès.

Annex VII. Procediment intern d'actuació davant indicis o evidències de frau o corrupció.

Annex VIII. Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Annex IX. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Annex X. Normativa aplicable.

2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau

2.1. El Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament de Vinaixa té per objecte enfortir la integritat institucional i la lluita contra les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en la gestió de fons europeus, així com el doble finançament.

2.2. El Pla es revisarà periòdicament a fi de dur a terme una millora permanent dels estàndards ètics de la institució i organització municipal, particularment pel que fa a la gestió i execució de fons europeus dels quals aquesta entitat local sigui entitat executora o beneficiària de recursos financers destinats a determinades actuacions.

2.3. Aquest Pla tindrà durada indefinida, sens perjudici de la revisió periòdica en els termes establerts a l'apartat 7.2.

3. Àmbit objectiu d'aplicació

Aquest Pla de mesures antifrau s'aplica als fons europeus que l'Ajuntament de Vinaixa gestioni o dels quals sigui beneficiari i procedeixin dels diferents Components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència aprovat per la Comissió Europea al mes de juny de 2021, en el marc del sistema de gestió establert a l'Ordre HFP/1030/2021, de

29 de setembre, així com, si escau, d'aquells altres fons europeus sempre que sigui d'acord amb la seva pròpia normativa.

Aquest Pla de mesures antifrau preveu la regulació d'instruments i mesures que, més enllà de donar resposta concreta als requeriments de la gestió de fons europeus, s'emmarquen en el sistema d'integritat institucional de l'Ajuntament de Vinaixa i com a tals, es poden aplicar a altres àmbits de la gestió municipal si així es resol de manera expressa.

4. Àmbit subjectiu d'aplicació

4.1. Aquest Pla s'aplicarà a l'Ajuntament de Vinaixa i a la seva Administració municipal i, si s'escau, a les entitats locals que depenguin del seu sector públic.

4.2. Les mesures d'enfortiment de la integritat i de prevenció, detecció, correcció i persecució de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès s'aplicaran als següents actors de l'àmbit municipal o que tinguin relació amb la gestió, l'execució o la destinació dels fons europeus:

- a) Alts càrrecs al servei de l'administració local, així com, si escau, personal eventual.
- b) Empleats públics municipals que participin en aquells expedients que compten amb finançament procedent dels fons europeus i que:
 - a. elaboren informes que serveixen de base per a la presa de decisions i/o,
 - b. intervenen a les meses de contractació i/o,
 - c. intervenen en processos de selecció de personal i/o,
 - d. realitzen tasques de gestió control i pagament,
 - e. així com qualsevol altre agent en qui hagin delegat o encomanat, així com externalitzat, alguna o algunes d'aquestes tasques.
- c) Beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar en favor dels propis interessos, però en contra dels interessos financers de la Unió, en el marc d'un conflicte d'interès.
- d) Assessors externs, professionals o membres de comissions o grups de treball que participin en la preparació o en els treballs preliminars de processos de contractació pública o de subvencions o ajudes, així com en l'elaboració d'estudis o dictàmens, que puguin incórrer en conflicte d'interès.

4.3. Tenen condició d'alts càrrecs al servei de l'administració local:

- Representants locals de l'alcaldia, regidories o presidències.
- Titulars dels òrgans directius, d'acord amb la legislació de règim local.

Són titulars dels òrgans directius dels municipis de gran població (article 130 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les bases de Règim local: el/la secretari/ària de la corporació, l'interventor/a general municipal, el/la titular de l'assessoria jurídica, el/la titular de l'òrgan de gestió tributària, el/la titular de l'òrgan de suport a la Junta de Govern Local, així com els coordinadors, directors i assimilats.

Pel que fa a la resta de municipis, cada ajuntament ha de determinar, d'acord amb el seu reglament d'organització, el personal directiu propi, si en té (article 306 del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya). Els funcionaris de l'administració local amb habilitació de caràcter nacional seran titulars d'òrgans directius (per tant, alts càrrecs) si expressament així ho reconeix l'ens local.

5. Principis del Pla de mesures antifrau

Pel que fa a la gestió de fons europeus, aquest Pla es fonamenta en els principis següents:

- a) Integritat.
- b) Imparcialitat i Objectivitat.
- c) Transparència.
- d) Bona gestió financera.
- e) Protecció dels interessos financers de la Unió Europea.
- f) Compromís amb el resultat.
- g) Rendició de comptes.

6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau

6.1. Atenent a les característiques, les dimensions, els recursos i les capacitats de l'Ajuntament, el disseny de les estructures d'organització, gestió i desenvolupament del Pla es basarà en el principi d'economia, simplificació orgànica i procedimental, i polivalència funcional.

6.2. La direcció política del Pla la durà a terme l'Alcaldia, sens perjudici de les delegacions que pugui fer i de les competències de l'òrgan plenari.

6.3. La Comissió Tècnica es constituirà amb la presència de la persona titular de l'Alcaldia, que la presidirà, i de la Secretaria-Intervenció, així com, si s'escau, d'un o dos empleats públics. Com a mínim, la Comissió Tècnica estarà formada per la persona titular de l'Alcaldia i la Secretaria-Intervenció.

6.4. Les funcions de la Comissió Tècnica de seguiment del Pla es determinen per resolució de l'Alcaldia.

7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves

7.1. Aquest Pla podrà ser objecte de revisió i actualització quan així es proposi per part de l'Alcaldia, qui sotmetrà aquesta revisió i actualització a la consideració del Ple, que ho aprovarà, si escau, mitjançant acord.

7.2. Si no es duguessin a terme revisions o actualitzacions prèvies, el Pla serà objecte d'avaluació i, si s'escau, d'adaptació, almenys als dos anys de la seva aprovació i de forma periòdica a partir de llavors.

8. Estructura del Pla de mesures antifrau

De conformitat amb el que s'estableix a l'article 6.5 a) de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, i d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, aquest Pla s'estructura al voltant dels quatre elements clau o fases de l'anomenat "cicle antifrau":

- Previsió

- Detecció
- Correcció
- Persecució

9. Mesures de prevenció

Les següents mesures de prevenció persegueixen articular una sèrie d'accions, eines, instruments i mitjans dirigits a enfortir la infraestructura ètica de l'organització i el propi sistema de gestió de fons europeus en clau d'integritat, adoptant un enfocament proactiu que aposti per mitigar o evitar els riscos d'irregularitats, frau, corrupció o conflicte d'interès en la gestió d'aquests fons europeus.

La concreció de les mesures de prevenció que es pretenen adoptar a través del present Pla i de la seva posterior execució i desenvolupament per part de l'entitat és la següent:

9.1. Aprovació d'una Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció

Mitjançant la *Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció*, el Ple d'aquest Ajuntament adquireix el compromís ferm de lluita contra el frau, l'evitació o mitigació dels conflictes d'interès i una posició manifesta de tolerància zero davant la corrupció i les pràctiques d'irregularitat administrativa pel que fa a la gestió municipal.

9.2. Definició d'un model bàsic de gestió d'avaluació de riscos en l'àmbit de la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament

L'Ajuntament de Vinaixa, d'acord amb el marc normatiu europeu i la normativa interna, disposarà d'un model d'avaluació de riscos quan gestioni fons europeus. Per això crearà i actualitzarà una matriu de riscos, especialment en els àmbits de gestió economicofinancera i de contractació pública.

Un cop adjudicades línies de subvencions per dur a terme actuacions en àmbits materials concrets relacionats amb determinats Components, projectes, subprojectes o actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), la Comissió Tècnica de Seguiment i Desenvolupament del Pla antifrau, analitzarà i actualitzarà la matriu inicial de riscos.

9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients de contractació, gestió de subvencions o de selecció de personal vinculats a projectes finançats amb fons europeus

L'Ajuntament de Vinaixa incorpora en la gestió i en l'execució dels projectes finançats amb fons europeus, la Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI) de tots els agents als quals és aplicable el Pla de mesures antifrau d'acord amb l'article 4 referent a l'àmbit subjectiu.

La DACI ha de ser subscripta abans d'iniciar qualsevol activitat o actuació amb la finalitat d'evitar una situació de conflicte d'interès que s'hauria de gestionar de la manera més ràpida i efectiva possible, tal com preveuen les mesures de detecció i, si s'escau, de correcció.

En el cas de personal que participi en l'avaluació de sol·licituds o d'ofertes, la DACI s'ha de formalitzar amb caràcter previ a l'inici del procediment de subvenció o contractació.

9.4. Aprovació/reforç del codi de conducta d'alts càrrecs

De conformitat amb el que estableix l'article 55.3 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, pel que fa a alts càrrecs aquesta corporació aprovarà el Codi de conducta elaborat per la Xarxa de Governants Transparents, que serà publicat al portal de transparència municipal.

9.5. Codi ètic de treballadors públics

En relació amb les normes de conducta dels empleats públics locals, i sens perjudici de la plena aplicabilitat del codi ètic i de conducta regulat als articles 52 a 53 del text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, mitjançant acord plenari l'Ajuntament de Vinaixa s'adherirà al Codi ètic del servei públic de Catalunya, aprovat per la Generalitat de Catalunya al 2020.

9.6. Publicació de declaració de béns i activitats

L'Ajuntament de Vinaixa adquireix el compromís de complir fidelment la legalitat vigent en matèria de declaracions d'activitats i interessos i de béns patrimonials dels alts càrrecs.

9.7. Publicació de l'agenda d'alts càrrecs i ús del registre de grups d'interès

L'Ajuntament de Vinaixa, d'acord amb la previsió de l'article 55.1.c de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, publicarà l'agenda dels alts càrrecs i, especialment, la previsió de reunions amb grups d'interès.

9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública

El desenvolupament d'una cultura d'integritat en l'àmbit preventiu descansa en bona mesura en el fet que els comportaments i els hàbits dels actors institucionals que intervenen en aquests processos de decisió, gestió o execució de fons estiguin alineats amb els valors, principis, normes de conducta i d'actuació dels quals s'ha dotat, així com en el ple respecte del marc jurídic vigent i dels drets de la ciutadania.

L'Ajuntament de Vinaixa assumeix el compromís d'impulsar la participació dels responsables polítics i empleats públics municipals en programes formatius en matèria d'integritat i ètica pública, així com la formació especialitzada en la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció o conflictes d'interès en l'execució de fons europeus.

9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau

Aquest Pla de mesures antifrau es publicarà al Butlletí Oficial de la Província i al portal de transparència municipal.

L'Ajuntament de Vinaixa durà a terme accions de sensibilització tant per als treballadors públics com per a la ciutadania, per tal de donar a conèixer el Pla de mesures antifrau, els codis de conducta i ètica aprovats, el canal d'alertes i els indicadors d'alerta (banderes vermelles).

10. Mesures de detecció

10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies

L'Ajuntament de Vinaixa crearà un canal telemàtic, telefònic o presencial per a la presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies.

En tot cas, les denúncies també poden vehicular-se a través dels següents canals externs:

- Oficina Antifrau de Catalunya.
<https://antifrau.cat/es/investigacion/denuncia.html>
- Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), vinculat a la IGAE, Autoritat de Control en matèria de fons europeus procedents del MRR:
<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/paginas/denan.aspx>

10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans

Les banderes vermelles són sistemes d'alertes que adverteixen de l'existència de riscos sobre la integritat en determinades actuacions, procediments o tràmits en funció de les circumstàncies que convergeixen en el seu desenvolupament. Es tracta, en realitat, d'indicis, pistes o senyals d'alerta que, en si mateixes, no comporten que hi hagi realment un cas de frau o de corrupció, però que requereixen una atenció extraordinària o un seguiment particular pels riscos associats a tals circumstàncies, a fi que no es materialitzin en manifestacions delictives o en irregularitats administratives greus o molt greus.

Quan en els processos d'execució de fons europeus apareguin noves circumstàncies de risc o circumstàncies no previstes, s'han d'afegir noves banderes vermelles a les previstes inicialment.

10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès

L'Ajuntament de Vinaixa farà servir tots els recursos tecnològics al seu abast per identificarsenyals d'alerta de possibles casos de frau, corrupció o conflicte d'interès.

11. Mesures de correcció

11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament

L'Ajuntament de Vinaixa, quan hagi identificat un frau o tingui sospites fundades que s'ha pogut produir, procedirà a la retirada dels projectes o parts del projecte o subprojecte afectat pel frau o la corrupció, i a l'adopció de totes les mesures que estiguin al seu abast per recuperar els fons europeus gastats fraudulentament.

L'Ajuntament de Vinaixa en els casos de detecció de frau o sospita del mateix, col·laborarà activament i lleialment amb l'òrgan gestor, l'autoritat responsable, l'autoritat de control, els òrgans de control extern, la fiscalia i les autoritats judicial, i,

quan així es produeixi, amb les actuacions que dugui a terme la Comissió Europea, l'OLAF o el Tribunal Europeu de Comptes Públics.

Així mateix, l'Ajuntament de Vinaixa adquireix el compromís institucional que, si el frau detectat o la sospita de frau pogués comportar la comissió de presumptes fets susceptibles de condemna penal, es traslladarà immediatament a la Fiscalia o a l'autoritat judicial.

En tot cas, una vegada detectat un possible frau, o la seva sospita fundada, l'Ajuntament de Vinaixa adoptarà les mesures abans exposades i, concretament, les recollides a l'article 6.6 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, d'acord amb allò que es prevegi, en el seu cas, en el Protocol de Correcció.

11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control

Detectat un supòsit de possible irregularitat administrativa o frau o si existís sospita que s'ha pogut cometre aquesta actuació irregular, l'Alcaldia o l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador, podrà obrir un període d'informació o actuacions prèvies a fi de conèixer les circumstàncies del cas concret i determinar la conveniència o no d'iniciar el procediment disciplinari o sancionador que procedeixi.

L'Ajuntament de Vinaixa es compromet a que, en cas d'obrir un període d'actuacions prèvies, el desenvolupament d'aquests tràmits es faci amb la celeritat necessària per tal de garantir que els recursos financers es puguin recuperar, sens perjudici de la salvaguarda de drets dels interessats en el procediment.

11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció

Davant la sospita de possible existència de conflicte d'interès, aquesta circumstància s'ha de comunicar immediatament a l'òrgan de contractació o al superior jeràrquic (Alcaldia) perquè s'adoptin les mesures oportunes.

L'Ajuntament de Vinaixa promourà l'abstenció i la recusació en els procediments administratius de gestió en què aquestes persones (treballadors o càrrecs públics) participin.

11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció

Davant una situació de conflicte d'interès, l'Ajuntament de Vinaixa seguirà el procediment indicat a l'Annex VI. Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès.

Davant indicis o evidències de possible frau o corrupció, l'Ajuntament de Vinaixa seguirà el procediment indicat a l'Annex VII. Procediment intern d'actuació davant indicis o evidències de frau o corrupció.

12. Mesures de persecució

12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament

Detectat un frau o l'existència de sospites fundades de frau, l'Ajuntament de Vinaixa es compromet a incoar els procediments sancionadors en l'àmbit que li competeixin per depurar responsabilitats, mitjançant l'òrgan competent.

Aquestes resolucions també seran traslladades als òrgans competents en matèria de gestió de fons europeus.

12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents

Per tant, l'Ajuntament de Vinaixa, en funció de si és entitat executora o exclusivament receptor o beneficiari de fons europeus, haurà d'actuar davant de les situacions de possible frau o corrupció comunicant aquests fets:

- a) En els casos que sigui entitat executora a l'entitat decisora.
- b) En els casos en què sigui receptor o beneficiari de fons europeus gestionats o executats per una altra entitat o òrgan gestor, comunicant-ho immediatament a aquesta instància.

12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau o corrupció davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals

Tal com s'ha vist a la fase de correcció, si el presumpte frau o corrupció es constata de forma efectiva o les sospites de la seva realització existeixen i són fundades a partir d'indicis, en aquest cas l'Ajuntament de Vinaixa adquireix el compromís d'exercir alguna de les següents actuacions o accions:

- a) Posar en coneixement, si fos el cas, dels fets fraudulents a les autoritats públiques competents; és a dir, a l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC), al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), o, si s'escau, a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF)
- b) Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari, de conformitat amb l'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, en els termes expressats a la fase de correcció.
- c) Denunciar els fets davant la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns, de conformitat amb allò que s'ha exposat en la fase de correcció.

12.4. conflicte d'interès

En aquells casos on es materialitzi l'existència d'un conflicte d'interès és quan entra en joc la quarta fase del cicle antifrau com és la persecució. Això es produeix quan s'està "en presència d'un conflicte d'interès objectivament percebut i no resolt" i, sobretot, en cas que aquest es concreti.

De conformitat amb l'article 129 del Reglament Financer, l'Ajuntament de Vinaixa cooperarà activament amb els diferents òrgans i entitats encarregats de fiscalitzar, controlar, sancionar o perseguir penalment les conductes que incorrin en conflictes d'interès que comportin irregularitats administratives, frau o corrupció.

En aquests casos l'Ajuntament adoptarà, entre d'altres, algunes de les mesures següents:

- Anul·lar o tornar a avaluar els procediments d'adjudicació.
- Cancel·lar els contractes o acords.
- Suspendre pagaments.
- Realitzar correccions financeres.

- Recuperar els fons.
- Aplicar, si escau, el dret penal.
- Aplicar, si escau, el dret administratiu sancionador.
- Aplicar, si escau, el dret disciplinari als funcionaris o empleats públics afectats.
- Excloure els licitadors o sol·licitants en cas d'influir indegudament en els procediments d'adjudicació o obtenir informació confidencial.

Annex I. Declaració institucional

El Ple de l'Ajuntament de Vinaixa, en sessió de 15 de juny de 2022, acorda aprovar la present Declaració Institucional de compromís efectiu pel reforç dels mecanismes d'integritat, i més concretament en el desplegament de les mesures que siguin necessàries per combatre eficaçment les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, en tant que aquests comportaments i conductes suposen l'erosió de la confiança que la ciutadania té en les seves pròpies institucions i, així mateix, que afecten la imatge institucional i, particularment, els principis d'economia, eficàcia i eficiència en l'ús, el destí i el gaudi dels recursos públics, provocant així mateix situacions de marcada desigualtat.

A aquest efecte, aquesta Declaració s'incorporarà com a annex al Pla de mesures antifrau que aquest Ajuntament aprova en el mateix acte.

Aquesta Declaració institucional també té per objecte servir de compromís polític efectiu dirigit a garantir la bona gestió financera i la preservació dels interessos financers de la Unió en aquelles actuacions o ús de recursos financers que s'emmarquin en l'execució de fons europeus vinculats al Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, i així mateix de la resta de fons provinents del Marc Financer Plurianual (2021-2027) de la Unió Europea, mentre que la seva gestió compartida o destinació d'aquests recursos correspongui a aquesta entitat.

D'acord amb allò exposat, el Ple de l'Ajuntament considerant que:

- 1) L'Agenda 2030 recull com a un dels seus Objectius de Desenvolupament Sostenible l'existència d'institucions sòlides també a l'Administració municipal.
- 2) La Integritat Institucional és un dels pilars de la Governança Pública i, així mateix, del Govern Obert.
- 3) Les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès erosionen la legitimitat de les institucions públiques arruïnant la reputació pública i destruint la confiança de la ciutadania en els poders públics.
- 4) Aquestes pràctiques irregulars, infractores o delictives, si escau, a banda dels seus devastadors efectes en la reputació i deteriorament de la imatge institucional, generen pèrdues ingents de recursos públics amb efectes letals sobre la societat i la prestació dels serveis públics, i provoquen desigualtat.
- 5) La recuperació i la transformació econòmica a partir de la crisi de la COVID-19 requereix que aquesta entitat millori gradualment els seus estàndards d'integritat i les infraestructures ètiques de l'organització.
- 6) El Dret de la Unió Europea recull, tant en el Tractat de Funcionament de la Unió com en el dret derivat, el principi de bona gestió financera.
- 7) El Reglament Financer de la UE del 2018 i el Reglament (UE) pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència preveuen que quan una autoritat pública d'un Estat membre (com és el cas d'una autoritat local i, per tant, d'aquest Ajuntament) gestioni fons procedents del pressupost de la Unió, s'hagin de protegir els interessos financers de la mateixa Unió Europea
- 8) Segons el que estableix l'article 3 del Reial decret llei 36/2020 i el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat pel Govern d'Espanya davant la Comissió, i aprovat al seu dia, es reconeix, d'una banda, el reforç dels mecanismes d'integritat com a principi de bona gestió i, de l'altra, s'estableix un

conjunt de mesures de reforma i projectes d'inversió que han d'emplenar les fites i els objectius establerts.

- 9) L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual s'aprova el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, recull el principi de compromís amb el resultat en l'execució que cada entitat faci dels fons europeus del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
- 10) Segons la disposició reglamentària esmentada, els mecanismes de reforç de la integritat institucional o de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, s'integren com a principis o criteris de caràcter transversal en el sistema de gestió de fons europeus o, de conformitat amb el Dret de la UE, en l'execució i la destinació d'aquests recursos financers procedents del pressupost europeu.
- 11) Com que estan en joc els interessos financers de la Unió, és obligació dels poders públics dels Estats membres (i també de les autoritats locals) adoptar totes les mesures que estiguin al seu abast per prevenir, detectar, corregir o perseguir les activitats que impliquin irregularitats administratives, frau, corrupció i conflicte d'interès.
- 12) Els tests d'escrutini de la ciutadania sobre els estàndards de conducta i integritat dels seus servidors públics són més incisius i exigents quan el context de crisi fiscal o econòmica és advers o en aquells casos en què els serveis públics pateixen limitacions o la pressió tributària incrementa.

En atenció a aquestes consideracions, aquest Ple municipal acorda els següents compromisos institucionals per fomentar i garantir la integritat en el funcionament dels seus òrgans, en les seves decisions i actes, així com en el comportament de les persones que desenvolupen les seves activitats polítiques, directives, de gestió o són receptores de fons públics.

COMPROMISOS INSTITUCIONALS

Primer. Tolerància zero davant el frau, la corrupció o els conflictes d'interès.

Segon. Reduir al màxim les irregularitats administratives i combatre'n l'aparició mitjançant totes les mesures que siguin necessàries.

Tercer. Impulsar una política d'integritat institucional a través del Pla de mesures antifrau aprovat per aquest Ajuntament i de les seves revisions periòdiques.

Quart. Invertir activament en la prevenció i la detecció del frau, la corrupció i el conflicte d'interès.

Cinquè. Dotar a l'entitat, gradualment, dels instruments efectius que impulsin la integritat institucional i els millors estàndards de conducta pel que fa a l'ètica pública.

Sisè. Promoure la sensibilització i facilitar la formació dels càrrecs públics representatius i empleats públics municipals en ètica pública i integritat institucional.

Setè. Garantir la plena efectivitat del principi de bona gestió financera i preservar els interessos financers de la Unió Europea en la gestió, execució i destinació dels fons europeus.

Vuitè. Implantar, si escau, un sistema de gestió de fons europeus que tingui com a element nuclear el reforçament dels mecanismes d'integritat.

Novè. Gestionar i executar o destinar els fons europeus sota el principi de compromís amb el resultat, adequant-los a les fites i objectius que en cada moment estableixi l'òrgan gestor o responsable d'aquesta gestió.

Desè. Corregir immediatament les conductes o accions que comprometin la integritat i col·laborar de manera activa amb les institucions de control en la persecució i erradicació del frau.

Annex II. Protocol d'integritat institucional en la gestió de fons europeus

I.-

El Reglament Financer de 2018 de la Unió Europea estableix una sèrie de previsions dirigides a salvaguardar el principi de bona gestió financera en tots aquells àmbits en què les autoritats nacionals (estatal, autonòmiques o locals) duguin a terme la gestió compartida dels recursos financers de la Unió procedents del seu propi pressupost, i fa extensiu el concepte i l'aplicació dels conflictes d'interès que es poden produir en aquests processos de gestió.

Per la seva banda, el Reglament (UE) 2021/241, de 12 de febrer, del Parlament i del Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, es refereix tant en els Considerants com en l'articulat a què, en la gestió dels fons europeus vinculats a aquest instrument de recuperació, els Estats membres han de preservar i protegir els interessos financers de la Unió, particularment adoptant mesures que tendeixin a prevenir, detectar i corregir el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, regula els principis de gestió específics del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència on reconeix la seva naturalesa transversal i, entre ells, cita expressament el següent: "*Reforç de mecanismes per a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès*".

En qualsevol cas, les previsions recollides a l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, pel que fa a aquesta matèria i excepte aquelles previsions que són preceptives (article 6, apartats 4 i 5, amb les excepcions allà recollides, tenen un ampli contingut dispositiu (sobretot en les fases preventiva i de detecció) amb la finalitat d'adaptar-lo a les característiques específiques de cada entitat.

II.-

En la línia amb allò que s'ha exposat en el marc normatiu sumàriament descrit, i dins del que estableix el Pla de mesures antifrau aprovat per aquesta entitat, s'incorpora aquest *Protocol d'integritat institucional en la gestió de fons europeus* que s'articula com un instrument transitori mentre s'aprova un codi de conducta o, si escau, com a instrument complementari d'aquest en la gestió de fons europeus, amb la finalitat que els càrrecs representatius municipals, el personal directiu, si escau, i el personal empleat públic que desenvolupi responsabilitats, funcions o tasques relacionades amb l'execució de fons europeus pugui disposar d'un marc de referència de valors i principis, així com d'alguna norma de conducta, que reforci la gestió íntegra dels fons europeus posats a disposició d'aquesta entitat.

La naturalesa del Protocol és la d'un instrument d'autoregulació, i la seva finalitat és essencialment preventiva, en la idea de reforçar la infraestructura ètica de la institució, i en particular en tot allò que afecta la gestió de fons europeus. Persegueix, a més, emmarcar la gestió en clau d'integritat i en línia amb allò establert per l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 16 de l'Agenda 2030, que advoca per la construcció d'institucions sòlides.

Un cop definit l'objecte, la naturalesa i l'àmbit, aquest Protocol enuncia els valors ètics que han de servir de guia per a l'organització i els seus responsables i empleats públics en la gestió dels fons europeus. Així mateix, s'estableixen una sèrie de principis de bona gestió que han d'orientar, d'igual manera, la gestió de fons europeus.

El disseny d'aquests valors i principis ha de servir de base per a l'aprovació ulterior, si escau, d'un codi ètic i de conducta de l'entitat que desenvolupi normes de conducta vinculades a valors, així com normes d'actuació vinculades amb els principis de bona gestió. En tot cas, amb la finalitat de prevenir l'aparició o mitigar els efectes de possibles conflictes d'interès s'incorporen algunes normes de conducta que tenen per objecte preveure com cal actuar davant de determinades situacions en què el personal municipal pugui veure compromesa la seva imparcialitat i objectivitat com a conseqüència de regals, obsequis o atencions que es puguin dispensar per part de tercers aliens a l'organització municipal.

I, finalment, aquest Protocol inclou algunes línies d'actuació perquè l'entitat pugui disposar d'un canal de presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies, que s'articula principalment a través de la Comissió Tècnica establerta en aquest Pla o, fins i tot, d'algun òrgan de garantia que coadjuvi la política d'integritat en la gestió de fons europeus definint l'abast dels valors, principis i normes de conducta recollits en aquest instrument d'autoregulació.

I.- OBJECTE, NATURALESA I FINALITATS DEL PROTOCOL D'INTEGRITAT INSTITUCIONAL EN LA GESTIÓ DE FONDS EUROPEUS

1.- Objecte

1.1.- Aquest Protocol estableix els valors ètics, així com els principis de bona gestió, que han d'adoptar les persones responsables, gestores o personal que intervingui en els processos de gestió de fons europeus, a fi de garantir el principi de bona gestió financera i preservar els interessos financers de la Unió Europea en aquests procediments.

1.2.- Sens perjudici del que estableix aquest Protocol, serà aplicable als càrrecs representatius municipals el que estableixen els principis d'actuació i de conducta recollits al Títol II de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com pel que fa al personal empleat públic, allò establert als articles 52 a 54 del text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre.

1.3.- Aquest Protocol, atès el seu exclusiu objecte de preservar els interessos financers de la Unió Europea en la gestió de fons europeus, té naturalesa complementària a l'existència, en el seu cas, d'un codi de conducta de l'Ajuntament, així com de qualsevol altre instrument d'autoregulació on s'hagi adherit l'ens local. Així mateix, completarà els principis ètics i de conducta recollits a l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

2.- Àmbit d'aplicació

2.1.- Aquest Protocol s'aplica a les persones que exerceixin funcions de responsabilitat i al personal funcionari o empleat públic que desenvolupi les seves funcions i tasques de manera parcial o plena en procediments de gestió de fons europeus assignats a l'entitat local.

2.2.- Així mateix, aquest Protocol, pel que fa a les seves normes de conducta i amb la finalitat de salvaguardar la imparcialitat i l'objectivitat, serà aplicable a licitadors, contractistes, subcontractistes o els que concorrin a convocatòries de subvencions, experts externs en els processos de contractació pública i de subvencions que es desenvolupin en el marc de la gestió de fons europeus.

3.- Naturalesa

3.1.- Aquest Protocol s'aprova com a instrument d'autoregulació de caràcter preventiu amb la finalitat de reforçar els mecanismes d'integritat en la gestió de fons europeus a l'Ajuntament.

3.2.- Els valors i principis en què s'estructura aquest Protocol informaran l'actuació de càrrecs representatius i empleats públics que executin fons europeus en aquesta entitat, i les seves conductes o actuacions podran ser examinades, si escau, en la seva adequació a valors i principis per part de l'òrgan competent.

4.- Finalitat

4.1.- Aquest Protocol té com a finalitat reforçar els mecanismes d'integritat en la gestió dels fons europeus, així com fomentar el desenvolupament d'una infraestructura ètica en l'organització i en l'exercici de les funcions dels responsables i gestors.

4.2.- En l'exercici de les seves funcions, els càrrecs representatius i empleats públics contribuiran a que es faci efectiu el principi de compromís amb el resultat en totes les accions d'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, promovent d'aquesta manera, la conservació i millora del Medi ambient, així com el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

4.3.- Pel que fa a gestió de fons europeus, la finalitat de l'aprovació d'aquest Protocol pretén:

- a) Desenvolupar en l'entitat una infraestructura ètica que posi de relleu i aprofundeixi l'exemplaritat, l'objectivitat i l'excel·lència del personal al seu servei en l'exercici de les seves funcions i tasques a través del principi de bona gestió financera.
- b) Servir de guia d'orientació professional a responsables i gestors, a través de la interiorització i l'aplicació, en l'exercici de les seves tasques, dels valors i principis recollits en aquest Protocol.
- c) Reforçar la imatge d'imparcialitat, professionalitat, integritat i servei de responsables i gestors.

II.- VALORS ÈTICS EN LA GESTIÓ DE FONS EUROPEUS

5.- Valors ètics. Concepte.

5.1.- Els valors que es recullen en aquest Protocol guien i orienten les decisions i activitats professionals dels responsables i gestors en l'execució de fons europeus, a fi de dur a terme una gestió eficaç i eficient, així com basada en els principis de bona gestió financera i de protecció dels interessos de la Unió Europea, els recursos dels quals gestiona aquesta entitat.

5.2.- Els responsables i el personal al servei de l'entitat hauran d'integrar els valors recollits en aquest Protocol en els seus processos de presa de decisions, en el desenvolupament de la seva activitat professional i en els diferents procediments o sistemes de gestió que adoptin en cada cas amb relació a l'execució de fons europeus.

5.3.- Els valors establerts en aquest Protocol perseguiran essencialment els objectius següents:

- a) Garantir els principis de bona gestió financera, de protecció dels interessos financers de la Unió Europea i de compromís amb els resultats de la gestió.
- b) Perseguir l'excel·lència, la imparcialitat i l'objectivitat en la gestió dels fons europeus per millorar els estàndards ètics de l'organització i els seus resultats.
- c) Desenvolupar les funcions i tasques de les seves responsabilitats, llocs de treball o treballs funcionals, amb alts estàndards ètics que evitin el malbaratament o menyscabament de recursos públics i reforcin la confiança pública en les institucions.

6. Enumeració dels valors ètics

Els valors ètics que els responsables i gestors que participin en l'execució de fons europeus han d'ajustar a la seva conducta professional són els següents:

6.1.- Integritat.

6.2.- Exemplaritat.

6.3.- Honestedat i Desinterès.

6.4.- Imparcialitat i Objectivitat.

6.5.- Excel·lència professional.

6.6.- Respecte i Empatia.

III.- PRINCIPIS DE GESTIÓ DE FONS EUROPEUS

7. Principis de gestió. Concepte.

En l'àmbit de la gestió de fons europeus els principis de gestió representen un conjunt de directives que tenen com a finalitat servir de guia o orientació en l'exercici de les funcions i tasques derivades de les responsabilitats polítiques, directives o de gestió que es projectin sobre la execució d'aquests fons. La seva finalitat principal és complir o assolir els resultats en la gestió de fons que executi o dels quals sigui beneficiària l'entitat, a fi de salvaguardar el principi de compromís amb els resultats i els principis de bona gestió financera i protecció dels interessos financers de la Unió Europea.

8. Enumeració dels principis de gestió

Els principis de gestió als que han d'ajustar la seva actuació professional els càrrecs públics representatius i el personal empleat públic són els següents:

8.1.- Principi de compromís amb els resultats de gestió.

8.2.- Bona gestió financera, protecció dels interessos financers de la Unió Europea i eficiència en la gestió.

8.3.- Transparència.

8.4.- Protecció de dades personals.

8.5.- Alineament de la gestió de fons europeus amb l'Agenda 2030 i els seus Objectius de Desenvolupament Sostenible.

8.6.- Responsabilitat política i professional en la gestió de fons europeus.

9. Normes de conducta en relació amb els valors d'imparcialitat i objectivitat pel que fa a regals, obsequis o atencions que vagin dirigits a càrrecs representatius i a personal empleat públic en l'exercici de les seves funcions en l'execució de fons europeus i els possibles conflictes d'interès que es puguin plantejar.

9.1.- Els càrrecs representatius i personal empleat públic que participi en els processos de decisió i execució de recursos procedents dels fons europeus hauran d'atenir-se en el seu exercici a les següents normes de conducta:

a) Els qui participin o puguin participar en òrgans de contractació pública no acceptaran en cap cas regals, obsequis o atencions de cap tipus que, directament o indirectament, procedeixin de persones, empreses o entitats que participin o puguin participar en processos de licitació o puguin ser proveïdors de l'Administració municipal.

b) En el cas previst a l'apartat anterior, els regals, obsequis o atencions, si tenen concreció material, seran retornats immediatament a les persones, empreses o entitats que els hagin ofert o, si es tracta d'atencions de qualsevol tipus, aquestes es rebutjaran. En cas de ser impossible la devolució es dipositaran a les oficines de l'Ajuntament fins que es decideixi la destinació d'aquests regals o obsequis.

c) Tenen la condició de regals, obsequis o atencions qualsevol tipus de benefici personal que comporti un tracte preferencial i diferenciat que reverteixi en el seu patrimoni o impliqui un avantatge no justificat objectivament a favor del càrrec públic, funcionari o empleat públic com a conseqüència d'una actuació de terceres persones o entitats alienes a l'organització.

d) Els qui participin o puguin participar en l'execució o la destinació en la gestió d'aquests fons, sempre que no participin o puguin participar en òrgans de contractació, tampoc no podran acceptar regals, obsequis o atencions que procedeixin de persones, empreses o entitats que puguin ser proveïdores de l'Administració municipal a través de qualsevol modalitat contractual. Només podran acceptar regals, obsequis o atencions que siguin propis dels usos socials i procedents de persones, empreses o entitats que, en cap cas ni circumstància, es puguin veure afavorides, directament ni indirectament, ni elles ni els seus familiars o parelles de fet, de recursos procedents de fons europeus.

e) Per acotar l'àmbit subjectiu d'aplicació de la regla anterior es tindrà en compte el que estableix la Comunicació de la Comissió Europea 2021/C 121/01, sobre orientacions en la gestió de conflictes d'interès.

9.2.- Els conflictes d'interès que es puguin suscitar al voltant de l'execució de fons europeus per part de càrrecs representatius municipals i personal empleat públic s'atendran al seu abast i previsions al que estableix l'article 61 del Reglament Financer de la Unió Europea, interpretant el seu abast així mateix de conformitat amb allò establert a la Comunicació de la Comissió 2012/C 121/01.

9.3.- Qualsevol dubte sobre l'aplicació i l'abast de les regles anteriors haurà de ser plantejat pels canals i davant l'òrgan de garantia establert a l'apartat V del present Protocol.

IV.- CANALS I PROCEDIMENTS PER A LA RESOLUCIÓ DE QÜESTIONS ÈTIQUES, QUEIXES I DENÚNCIES EN L'EXECUCIÓ DE FONTS EUROPEUS

10. Creació de canals, circuits o procediments per a la resolució de qüestions ètiques o, si escau, queixes i denúncies relacionades amb la gestió de fons europeus.

10.1.- L'Ajuntament podrà sol·licitar a altres entitats que valorin la possibilitat de poder proveir a l'entitat local dels serveis següents:

a) La implantació d'un canal de presentació de dilemes o qüestions ètiques que es puguin plantejar al voltant de l'abast del present Protocol en tot allò que afecti les conductes o situacions que incideixin en la gestió i l'execució o el desemborsament de recursos procedents de fons europeus. Aquest canal serà, així mateix, el mitjà de presentació de queixes o denúncies, si bé aquestes últimes es registraran i tractaran de forma individualitzada quan puguin afectar l'adopció ulterior de mesures de correcció o persecució del frau o de la corrupció o l'existència de conflictes d'interès.

b) El canal pot consistir en una bústia telemàtica o articular-se també per mitjans telefònics o fins i tot presencials a les oficines de l'entitat local que presti l'assessorament o la cooperació.

10.2.- Els Ajuntaments també podran associar-se per articular un sistema de canal de qüestions o dilemes ètics, queixes o denúncies, així com servir-se de les estructures de suport que a aquest efecte puguin crear les associacions o federacions de municipis.

10.3.- En el supòsit que no es creessin els canals establerts en els apartats anteriors, l'Ajuntament crearà subsidiàriament almenys, una adreça de correu electrònic adscrita a la Secretaria-Intervenció on es podran presentar les qüestions i dilemes ètics, queixes i denúncies que tinguin a veure amb l'aplicació del present Protocol i amb la gestió o execució de fons europeus. Aquestes qüestions, queixes o denúncies seran resoltes per la Comissió Tècnica del Pla de mesures antifrau. En tot cas, independentment que es doti un canal intern, l'Ajuntament informarà de l'existència de canals externs de denúncies a través de l'Oficina Antifrau de Catalunya, el Servei Nacional de Coordinació Antifrau o l'Agència Europea Antifrau.

10.4.- Preferentment, aquests procediments o canals es vehicularan per mitjans electrònics, sens perjudici de les modalitats establertes a la Directiva (UE) 2019/1937. Es garantirà, en tot cas, un canal telefònic alternatiu i l'atenció presencial quan sigui necessari.

10.5.- L'òrgan o entitat que gestioni el canal de tramitació de dilemes i qüestions ètiques, així com de queixes i denúncies, haurà de portar un registre, que s'adaptarà a les exigències establertes al Reglament General de Protecció de Dades i a la pròpia Llei orgànica de Protecció de Dades de caràcter personal i de garantia dels drets digitals. Si la denúncia o queixa és innominada, per part de l'òrgan o entitat s'adoptaran les mesures que siguin pertinents per tramitar-les o arxivar-les.

11. Canal de denúncies segons la Directiva (UE) 2019/1937

11.1.- Encara que les entitats locals de menys de 10.000 habitants poden ser excepcions de l'exigència de disposar de canals interns de denúncies segons l'article 8.9 de la Directiva (UE) 2019/1937, transitòriament mentre el legislador de Dret intern no ho estableixi aplicaran les regles següents.

11.2.- El canal de denúncies, en els termes recollits al punt número 11 d'aquest Protocol, s'ajustarà a les previsions contingudes a la Directiva (UE) 2019/1937.

11.3.- En cas que la queixa o denúncia pogués tenir implicacions penals o sancionadores, l'Ajuntament actuarà d'acord amb el que estableix el Pla de mesures antifrau, de conformitat amb el que estableix l'article 6 de l'Ordre.

12.- Principis i garanties dels canals interns o extern de presentació de dilemes, qüestions ètiques, consultes, queixes o denúncies.

12.1.- Els principis i garanties que hauran d'ostentar tots els canals de presentació de dilemes, qüestions ètiques, consultes, queixes o denúncies, seran com a mínim els següents:

- a) Confidencialitat.
- b) Accessibilitat.
- c) Comprovació efectiva de les consultes i denúncies, especialment d'aquestes darreres.
- d) Garanties de protecció del denunciant segons la Directiva (UE) 2019/1937.
- e) Deure de col·laboració dels responsables i empleats públics, així com dels contractistes i subcontractistes, així com dels beneficiaris d'ajuts o subvencions.
- f) Comunicació bidireccional, llevat dels supòsits de denúncies o queixes anònimes.
- g) Garantia de protecció de dades personals del denunciant.
- h) Presentació de denúncies regides pel principi d'informalitat, sense que es pugui emplenar més dades que les exigides a la bústia telemàtica i, en qualsevol cas, deixar constància expressa dels fets denunciats, les possibles persones afectades i les proves o indicis en els que se sustenta aquesta denúncia.

V.- ÒRGAN DE GARANTIA DEL PROTOCOL

13.- Òrgan de garantia del Protocol.

13.1.- Els ajuntaments podran mancomunar l'establiment d'un òrgan de garantia o sol·licitar-ne la creació a altres instàncies, a fi que vetlli per l'aplicació del present Protocol i per la bona gestió financera dels fons europeus amb respecte de la protecció dels interessos financers de la Unió. Si no s'articulen aquestes fórmules de cooperació, l'òrgan de garantia residirà en la Comissió Tècnica del Pla de mesures antifrau o, si no, en la Secretaria-Intervenció.

13.2.- L'òrgan de garantia interpreta i determina, a través de recomanacions, propostes o informes, l'abast dels valors i principis, així com de les normes de conducta establertes al Protocol i proposa, així mateix, si un determinat assumpte s'ha de traslladar a l'autoritat o institució competent en els termes recollits al Protocol sobre mesures de col·laboració de l'Ajuntament amb les autoritats i institucions competents en la detecció, correcció i prevenció del frau. Aquestes recomanacions, propostes i informes aniran dirigides a l'òrgan competent, particularment a l'Alcaldia, que decidirà el que sigui procedent en cada cas.

VI.- REVISIÓ I ACTUALITZACIÓ DEL PROTOCOL D'INTEGRITAT INSTITUCIONAL

Aquest Protocol podrà ser objecte de revisió i actualització en tot moment a proposta de l'òrgan de garantia canalitzada a través de l'Alcaldia, o a proposta exclusiva d'aquesta, que s'haurà de formalitzar mitjançant acord plenari.

En cas d'aprovar-se un codi ètic i de conducta de l'Ajuntament, aquest Protocol podrà constar com a annex en la seva aplicació a la gestió de fons europeus.

Annex III. Mapa de riscos i matriu d'avaluació

El present Annex incorpora un Mapa inicial de riscos essencialment bolcat en determinats àmbits (contractació pública, subvencions, organització i gestió) que són sens dubte les esferes de l'actuació municipal especialment implicades pel que fa a la gestió dels recursos financers provinents dels fons europeus del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Al Pla de mesures antifrau ja es recullen aspectes conceptuals i normatius sobre la transcendència de que s'adopti un enfocament proactiu d'avaluació de riscos amb la finalitat de mitigar la irrupció puntual o sistèmica d'irregularitats administratives, frau, corrupció i conflictes d'interès a la gestió dels fons europeus, a fi de garantir el principi de bona gestió financera i el de protecció dels interessos financers de la Unió Europea, que són la premissa per la qual aquest Ajuntament ha aprovat aquest pla.

El Pla de mesures antifrau és un instrument viu, i això es materialitza particularment en l'àmbit de l'avaluació de riscos, atès que conforme l'Ajuntament vagi assumint, com a entitat beneficiària o receptora, l'execució d'àmbits puntuals o actuacions vinculades amb la gestió de fons europeus en el marc de projectes, subprojectes o línies d'acció, s'advertirà amb tota probabilitat que els àmbits o les actuacions definides com a riscos s'han d'ampliar, modificar o adaptar.

Per tant, el Mapa d'avaluació de riscos que s'aporta és provisional i està subjecte a canvis i revisions. Aquest Mapa presta més atenció a l'àmbit de la contractació pública, sens perjudici que es pugui ampliar també a l'àrea de subvencions i d'organització, gestió economicofinancera i gestió de personal.

Sota les premisses indicades, l'avaluació inicial de riscos es duu a terme a través de la identificació de l'àmbit de risc, la probabilitat que aquest risc es produeixi i l'impacte o la gravetat que pugui generar, concretant així el risc brut, de tal manera que un cop determinat aquest s'adoptin mesures per evitar o mitigar-ne la concreció, tot i partint del plantejament que el risc zero no existeix; però sí que es poden implantar mesures preventives, de detecció i correcció que pal·liïn aquests efectes.

En tot cas, els riscos que s'exposen procedeixen, pel que respecta a la contractació, de la matriu de riscos del Fons Social Europeu que s'ha adaptat i simplificat per a les entitats locals de mida petita. Aquest document incorpora només els riscos inherents i els riscos bruts. A partir d'aquesta identificació en els casos en què hi hagi riscos alts o mitjans, per part de l'Ajuntament s'hauran d'adoptar les mesures necessàries perquè aquests riscos siguin tolerables i, per tant, es configurin com a riscos nets. En tot cas, els ajuntaments quan actuïn com a òrgans gestors de segon grau (o entitats executores derivades d'una entitat primària), podran fer ús de la matriu de riscos que, en cada cas, adopti aquesta darrera.

Finalment fer esment que de moment, la Comissió Europea no ha elaborat cap matriu de riscos per als fons europeus vinculats al Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

I. CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Àmbit del risc: CONTRATACIÓ (Risc inherent)	Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/ Mitjà/ Baix)	Naturalesa del risc (Risc brut) Alt/Mitjà/Baix
CONTRACTES MENORS	Ús constant i reiterat dels contractes menors			
	Fraccionar objecte de contractes per acudir a la contractació menor			
	Adjudicacions directes sense demanar ofertes i sense valorar-les			
PLECS	Plecs que es redacten a favor d'un licitador			
	Plecs més restrictius que en procediments similars			
OFERTES	Una única oferta			
MANIPULACIÓ PRODECIMENT	Contracte fraccionat			
	Desert i es torna a convocar			
PRÀCTIQUES COL·LUSÒRIES	Acords entre licitadors			
	L'adjudicatari subcontracta a altres licitadors			
CONFLICTES D'INTERÈS	Empleat que cerca informació sobre processos de licitació sense ser de la seva competència			
	Vinculacions familiars entre membre de l'òrgan de contractació i licitadors			

	Vinculacions empresarials prèvies entre membre de l'òrgan de contractació i licitadors			
	Reiteració d'adjudicacions en un mateix licitador			
	Acceptació continuada d'ofertes amb preus elevats			
	Els membres de l'òrgan de contractació no han subscrit DACI			
	Els membres dels òrgans de contractació i els càrrecs representatius no han subscrit les Declaracions d'activitats ni de béns			

CONFLICTE D'INTERÈS	Indicis de que membre òrgan de contractació pogués estar rebent contraprestacion sindegudes			
	Socialització entre empleat i proveïdor			
MANIPULACIÓ EN VALORACIÓ TÈCNICA I/O ECONÒMICA DE LES OFERTES	Els criteris d'adjudicació no estan suficientment detallats o no es recullen als plecs			
	Acceptació de baixa temerària sense haver-se justificat			
	adequadament pel licitador			

	Absència de procediments de control			
	Indicis de canvi d'ofertes després de la seva recepció			
	Valoracions no suficientment motivades			
	Ofertes excloses per errors o raons dubtoses			
	Queixes dels licitadors			
IRREGULARITATS EN LA FORMALITZACIÓ DEL CONTRACTE	El contracte formalitzat altera els termes de l'adjudicació			
	Manca de coincidència entre adjudicatari i el signatari del contracte			
	Demores injustificades de la signatura del contracte			
	Inexistència de contracte o pressupost de l'encàrrec acceptat (en el cas de contractes menors)			
INCOMPLIMENT D'OBLIGACIONS O IRREGULARITATS EN LA PRESTACIÓ QUE BENEFICIEN L'ADJUDICATARI	Prestació en termes inferiors al que estipula el contracte			
	Manca de reciprocitat en les prestacions recollides en el contracte			
	Canvis en la prestació sense causa raonable justificada			

FALSETAT DOCUMENTAL	Documentació falsificada presentada pels licitadors en el procés de selecció d'ofertes			
	Manipulació de costos o facturació per incloure càrrecs incorrectes			
AUDITORIA CONTRACTES	La documentació que obra a l'expedient de contractació és insuficient i no es pot fer l'auditoria			

II.- RISCOS EN MATÈRIA DE SUBVENCIONS

Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc Alt/Mitjà/Baix
LIMITACIÓ CONCURRENCIA			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no-discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris			
Inobservança dels terminis establerts a les bases reguladores /convocatòria per a la presentació de sol·licituds.			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.			
TRACTE DISCRIMINATORI			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris. No segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.			
CONFLICTES D'INTERÈS			
S'ha influït de forma deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris, afavorint-ne algun			

d'ells, donant tracte preferent o pressionant altres membres de la comissió			
DESVIACIÓ DE L'OBJECTE			
Inobservança de la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari o manca d'execució			
FALSEDAT DOCUMENTAL			
Es constata l'existència de documents o declaracions falses presentades pels sol·licitants			
S'ha manipulat el suport documental de justificació de despeses			
AUDITORIES			
L'entitat obvia la correcta documentació de l'operació que permetria garantir la pista de l'auditoria			
La convocatòria eludeix la manera com s'han de documentar les diferents despeses derivades de l'operació			

III.- RISCOS ORGANITZATIUS I DE GESTIÓ DE PERSONES EN L'EXECUCIÓ DE FONS EUROPEUS

Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc Alt/Mitjà/Baix
Manca Comissió Tècnica en la gestió de fons			
Absència de sistemes de concertació institucional en l'execució de fons europeus			
Externalitzar tasques de gestió de fons que tinguin relació directa o indirecta amb potestats públiques i amb funcions d'autoritat			
Disposar d'una organització obsoleta, només funcional i no adaptada a la gestió de fons europeus			
GESTIÓ ECONOMICA I FINANCERA			
No separar adequadament les tasques de gestió, control i pagament en l'execució del fons (Amb les limitacions de la			

Secretaria-Intervenció, se n'haurà de deixar constància)			
Insuficiència de mitjans de gestió en l'àmbit econòmic financer			
RECURSOS HUMANS			
No fomentar la realització d'accions d'enfortiment professional o accions singulars (formació, RRHH, integritat) en matèria de contractació pública			
No fomentar la realització d'accions d'enfortiment professional o accions singulars (formació, RRHH, integritat) en matèria de gestió econòmica financera			
No incorporar les eines de prevenció, detecció i correcció de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en els sistemes de control intern si no és entitat executora			
En cas de ser entitat executora, no incorporar les eines de prevenció, detecció i correcció de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en els sistemes de control intern			
Abusar reiteradament de nomenaments interins i de personal contractat laboral temporal sense exigir competències professionals qualificades i estàndards d'integritat elevats			
Manca de personal tècnic en matèria de contractació pública o personal escassament format			

Annex IV. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès

Les “banderes vermelles” són sistemes d'alerta que identifiquen situacions o actuacions que poden implicar la possible existència d'indicis o pistes de frau, sense que això suposi que el frau es concreti finalment, però adverteixen a l'organització i particularment les persones que decideixen o executen sobre fons europeus, que han d'adoptar el màxim de diligència i prevenció, així com desplegar totes les mesures possibles que estiguin en el seu àmbit de decisió o execució, perquè aquestes alertes no es transformin definitivament en situacions de frau o de corrupció.

Per tant, les banderes vermelles són indicadors d'alerta que tenen una dimensió preventiva, però sobretot faciliten la detecció de conductes d'irregularitat administrativa, frau o corrupció, així com de conflictes d'interès, ja que poden implicar, entre moltes altres coses, inaplicació de la normativa vigent, interpretació del marc normatiu clarament inadequada, promoció directa o indirecta de pautes de favoritisme, situacions que no encaixen en les pràctiques habituals de l'Administració o, en fi, una vulneració directa o indirecta de l'objectivitat i la imparcialitat que cal regir sempre l'actuació dels responsables i els gestors de fons europeus.

Si les alertes es manifesten, això representa que, en funció de la gravetat, s'han d'adoptar mesures immediates per mitigar o descartar l'aparició del frau i de la corrupció. Per tant, davant de cada situació que s'identifiqui com a susceptible d'alerta, cal nuar una o diverses banderes vermelles en funció de si el risc és baix, mitjà o alt.

Aquesta classificació dels riscos comporta, per tant, una menor o major aparició de pràctiques de frau o de corrupció, i té com a finalitat posar en alerta a l'organització (als seus responsables i gestors) que haurà d'estar particularment atenta i obrar amb la diligència quan aquests senyals es manifestin.

Aquest sistema de banderes vermelles ha de ser considerat com un primer marc de treball, que haurà de ser completat en funció de la complexitat de situacions crítiques que es puguin produir, que dependrà de cada context organitzatiu i funcional i que haurà de ser aplicat amb les modulacions que siguin procedents en cada cas. De tota manera, se'n proposa la revisió anual o com a màxim amb caràcter bianual, a través d'un procés d'avaluació en funció de la problemàtica que s'hagi plantejat en cada cas.

I.- CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Contractació menor

- 1.- Abús reiterat de la contractació menor amb adjudicacions als mateixos contractistes o reiteració en les adjudicacions a un nombre reduït sense cap motivació.
- 2.- Ús reiterat de la contractació menor sense sol·licitar mai ofertes.
- 3.- Fraccionament de l'objecte i de la quantia en la contractació menor per fugir d'acudir a altres procediments de contractació.

Plecs

- 4.- Es presenta una única oferta o hi ha un nombre de licitadors anormalment baix.
- 5.- Similitud constatable entre els plecs del procediment de contractació i els serveis o productes del contractista adjudicatari.

6.- Els plecs de contractació inclouen prescripcions que disten de les aprovades en procediments previs similars.

7.- Els plecs incorporen clàusules inusuals o poc raonables.

8.- Absència de mesures d'informació i publicitat en la documentació relativa al procediment de contractació i/o insuficiència de terminis per a la recepció d'ofertes.

Col·lusió a la licitació

9.- El resultat de la licitació condueix a l'adjudicació del contracte a una oferta excessivament alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics o amb obres o serveis similars.

10.- Totes les ofertes presentades inclouen preus elevats de forma continuada.

11.- Els adjudicataris fan torns de participació per regions, comarques, localitats, tipus d'obra o servei.

12.- Davant la presència de nous licitadors, les ofertes baixen considerablement.

13.- Hi ha subcontractistes que participen en la licitació.

14.- Hi ha patrons d'ofertes inusuals (en pressupost, preu, temps, etc.)

15.- Hi ha evidència de connexions entre licitadors (domicilis comuns, telèfon,...)

16.- El contractista comunica al subcontractistes que també participi com a licitadors.

17.- Sempre competeixen les mateixes empreses o autònoms i altres mai ho fan.

18.- Hi ha licitadors ficticis.

19.- S'evidencia que certs licitadors intercanvien informació, obtenint així acords informals.

Conflictes d'interès

20.- S'afavoreix a un contractista o venedor en concret, de forma inusual o sense cap explicació.

21.- Comportament inusual per part d'un empleat per obtenir informació sobre un procediment de licitació que no està al seu càrrec.

22.- Membre de contractació que ha treballat anteriorment a la seva incorporació a l'ajuntament en una empresa que participa en la licitació.

23.- Alguna vinculació familiar o d'amistat, o si és el cas política, entre membre de l'òrgan de contractació i adjudicatari d'un contracte o amb algun licitador.

24.- Reiteració d'adjudicacions a un mateix licitador.

25.- S'accepten preus alts i treballs de baixa qualitat.

26.- Els membres de l'òrgan de contractació que són representants locals no han subscrit algunes de les declaracions d'activitats o de béns patrimonials, ni han declarat determinades activitats com a incompatibles.

27.- Els membres que conformen els òrgans de contractació no presenten la DACI, així com tampoc funcionaris o empleats encarregats de la contractació administrativa.

28.- El càrrec públic, funcionari o empleat que actua com a membre de l'òrgan de

contractació o desenvolupa la seva activitat en l'àmbit de la contractació a l'Ajuntament, fa negocis propis que poden afectar la seva imparcialitat i objectivitat en el desenvolupament de les seves funcions.

29.- Hi ha relació més enllà de l'àmbit professional entre membres de l'òrgan de contractació o encarregats de la contractació i un proveïdor de serveis o productes.

30.- Increment inexplicable de la riquesa o del nivell de vida dels membres dels òrgans de contractació i de les persones encarregades de la contractació pública a l'Ajuntament.

Manipulació de les ofertes presentades

31.- Han existit queixes (denúncies, reclamacions, etc.) de licitadors.

32.- No hi ha personal qualificat en matèria de contractació pública i la Diputació no proveeix assistència en aquest àmbit

33.- Hi ha una manca de control o inadequació dels procediments de licitació.

34.- Ofertes excloses per l'existència d'errors.

35.- Hi ha licitadors capacitats que han estat descartats per raons dubtoses.

36.- Es declara desert el procediment de contractació i es torna a convocar malgrat rebre ofertes admissibles d'acord amb els criteris que figuren als plecs.

Fraccionament de la despesa:

37.- S'aprecien dues o més adquisicions amb objecte similar efectuades a favor d'idèntic adjudicatari, amb l'única finalitat de no utilitzar procediments amb més garanties de concurrència.

38.- Les compres s'han separat injustificadament per formalitzar contractes separats per sota dels límits de licitació oberta.

39.- Hi ha compres seqüencials per sota dels límits d'obligació de publicitat de les licitacions.

Barreja de contractes:

40.- Hi ha factures similars presentades en diferents treballs o contractes.

41.- El contractista factura més d'un treball en el mateix període de temps.

Càrrega errònia de costos

42.- Les càrregues laborals són excessives o inusuals.

43.- Hi ha canvis aparents als fulls de control de temps.

44.- Inexistència de fulls de control de temps.

45.- Hi ha costos materials idèntics imputats a més d'un contracte.

46.- S'imputen costos indirectes com a costos directes.

II.- SUBVENCIONS

Limitació de la concurrència

1.- Manca de la suficient difusió a les bases de reguladores/convocatòria, incomplint-se els principis de publicitat i transparència.

2.- Manca d'una definició clara a la convocatòria dels requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari dels ajuts/subvencions.

3.- Inobservança dels terminis establerts a les bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds.

4.- Es produeix absència de publicació dels barems als Butlletins Oficials corresponents quan resultin aplicables a subvencions concedides.

Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants

5.- S'incompleixen els principis d'objectivitat, igualtat i no-discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.

Conflictes d'interès

6.- S'ha influït de forma deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris, afavorint-ne algun, donant tracte preferent o pressionant altres membres de la comissió.

Ajuts d'Estat

7.- Les operacions finançades constitueixen ajudes d'Estat i no s'ha seguit el procediment establert per la normativa europea pel que fa a la informació i la notificació

Desviació de l'objecte de subvenció

8.- Inobservança de la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari o manca d'execució.

Incompliment de l'addicionalitat

9.- Hi ha un excés de cofinançament de les operacions i diversos cofinançadors que financen el mateix projecte, o duplicitat de recursos procedents dels fons del Mecanisme de Recuperació i altres fons europeus.

10.- Manca de documentació de suport de les aportacions realitzades per tercers (convenis, donacions, etc.)

11.- Inexistència d'un control de les despeses i els ingressos per projecte per part del beneficiari.

Falsedat documental

12.- Es constata l'existència de documents o declaracions falses presentades pels sol·licitants a fi de sortir elegits en un procés de selecció, que indueixen l'error a la comissió de selecció.

13.- S'ha manipulat el suport documental de justificació de despeses.

Incompliment de les obligacions d'informació i publicitat establertes a normativa europea o nacional

14.- Incompliment dels deures d'informació i comunicació, així com qualssevol altra obligació, establerta a la normativa europea o nacional.

Dificultats per a la realització de les auditories

15.- L'entitat obvia la documentació correcta de l'operació que permetria garantir la pista de l'auditoria.

16.- La convocatòria eludeix la manera com s'han de documentar les diferents despeses

derivades de l'operació.

17.- A la convocatòria manca una definició clara i precisa de les despeses elegibles.

18.- A la convocatòria manca el mètode de càlcul de costos que s'ha d'aplicar als projectes.

Annex V. Model de DACI

Expedient:

Contracte/subvenció/gestió, control o pagament de fons europeus per la Secretaria-Intervenció o altres responsables o empleats públics.

A fi de garantir els principis d'objectivitat, imparcialitat, transparència i integritat en el procediment de contractació/subvenció/gestió, control o pagament a dalt referenciat, el/s sota signant/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Estar informat/des del següent:

Primer.

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que "existirà conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal."

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que el Protocol d'integritat institucional en la gestió de fons europeus aprovat per aquest Ajuntament conjuntament amb el Pla de mesures antifrau, incorpora una sèrie de valors i principis, així com de pautes per reforçar els mecanismes d'integritat en la gestió dels fons europeus que també s'apliquen a tots els procediments de contractació pública i de gestió de subvencions o de qualsevol altra actuació vinculada amb l'execució de recursos financers que tinguin l'origen als pressupostos de la Unió, com és el cas de l'exercici de les funcions reservades a la Secretaria-Intervenció en els àmbits de gestió, control i pagament d'aquests fons.

4. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment "les autoritats i el personal al servei de les administracions en qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent", sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir; ser administrador d'una societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat fins al segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatari que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.

- c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.
- d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.
- e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Segon.

Que, de conformitat amb el que disposa, no es troba/n incurs/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interès de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE, així com al Protocol d'Integritat o al resta dels instruments d'autoregulació establerts per aquest Ajuntament, i que no concorre a la seva persona o persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar al procediment de licitació/concessió.

Tercer.

Que es compromet/n a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interès o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc al dit escenari.

Quart.

Que qui subscriu aquesta declaració és plenament conscient que una declaració de conflicte d'interès que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable.

(Data i signatura, nom complet i DNI)

Annex VI. Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès

- Detecció d'un possible conflicte d'interès per diferents vies.
- Determinar si s'ha signat o no una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).
- Si es tracta d'alts càrrecs, cal determinar també si s'ha presentat i actualitzat la declaració d'incompatibilitats i activitats, així com la de béns i drets patrimonials, i en quins termes estan emplenades i registrades.
- Anàlisi de la situació per la Comissió Tècnica.
- Audiència a l'afectat per la situació de conflicte.
- Sol·licitud, si escau, d'informe intern [determinar qui fa l'informe]
- Valoració de l'informe per la Comissió Tècnica.
- Traslletat a l'òrgan de contractació/competent en la subvenció i al superior jeràrquic.
- Resolució del superior jeràrquic determinant l'abstenció o la recusació.
- Admissió de la recusació per l'afectat, si s'escau.

Annex VII. Procediment intern d'actuació davant indicis o evidències de frau o corrupció

- Coneixement per part de l'òrgan administratiu de l'existència d'una conducta que pot incórrer en irregularitat administrativa, frau o corrupció. A aquest efecte s'han d'adoptar les actuacions següents:
 - Recopilació de la informació necessària que evidencii o posi de manifest sospites fundades d'irregularitats, frau o corrupció.
 - Suspensió immediata del procediment, quan sigui possible d'acord amb la normativa reguladora.
 - Redacció d'un informe per part de l'òrgan gestor competent.
 - Traslletat de l'assumpte a l'òrgan amb capacitat de decisió (superior jeràrquic).
 - Avaluació de la conducta de manera objectiva per la Comissió Tècnica.
- Adopció de les mesures que, d'acord amb la normativa reguladora, evitin les irregularitats, el frau o la corrupció.
- Comunicació dels fets a l'entitat executora i, si s'escau, a l'Oficina Antifrau de Catalunya, l'SNCA o a l'OLAF.

Aquests canals externs s'utilitzaran, en tot cas, quan el canal intern no ofereixi suficients garanties. L'ús dels canals externs no és, en cap cas, seqüencial davant dels canals interns sinó opcional o alternatiu.

Annex VIII. Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

..... (nom i cognoms), amb DNI
....., com a Conseller Delegat / Gerent / de l'entitat
....., amb NIF, i
domicili fiscal a.....

..... beneficiari/ària d'ajuts finançats amb recursos procedents del PRTR/ que participa com a contractista/subcontractista en el desenvolupament d'actuacions necessàries per a la consecució dels objectius definits en el Component XX «.....», declara conèixer la normativa que és d'aplicació, en particular els següents apartats de l'article 22, del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència:

1. La lletra d) de l'apartat 2: «recopilar, als efectes d'auditoria i control de l'ús de fons en relació amb les mesures destinades a l'execució de reformes i projectes d'inversió en el marc del pla de recuperació i resiliència, en un format electrònic que permeti fer cerques i en una base de dades única, les categories harmonitzades de dades següents:

- i) El nom del perceptor final dels fons;
- ii) el nom del contractista i del subcontractista, quan el perceptor final dels fons sigui un poder adjudicador de conformitat amb el dret de la Unió o nacional en matèria de contractació pública;
- iii) els noms, cognoms i dates de naixement dels titulars reals del perceptor dels fons o del contractista, segons es defineix a l'article 3, punt 6, de la Directiva (UE) 2015/849 del Parlament Europeu i del Consell (26);
- iv) una llista de mesures per a l'execució projectes, subprojectes, actuacions o programes d'inversió en el marc del pla de recuperació i resiliència, juntament amb l'import total del finançament públic d'aquestes mesures i que indiqui la quantia dels fons desemborsats a el marc del Mecanisme i d'altres fons de la Unió».

2. Apartat 3: «Les dades personals esmentades a l'apartat 2, lletra d), del present article només seran tractades pels Estats membres i per la Comissió als efectes i durada de la corresponent auditoria de l'aprovació de la gestió pressupostària i dels procediments de control relacionats amb la utilització dels fons relacionats amb l'aplicació dels acords a què fan referència els articles 15, apartat 2, i 23, apartat 1. En el marc del procediment d'aprovació de la gestió de la Comissió, de conformitat amb l'article 319 del TFUE, el Mecanisme estarà subjecte a la presentació d'informes en el marc de la informació financera i de rendició de comptes integrada a què fa referència l'article 247 del Reglament Financer i, en particular, per separat, a l'informe anual de gestió i rendiment».

De conformitat amb el marc jurídic exposat, manifesta accedir a la cessió i tractament de les dades amb les finalitats expressament relacionades en els articles esmentats.

....., XX dede 202X

Signatura

Càrrec:

Annex IX. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

....., amb DNI
....., com a titular de l'òrgan / Conseller Delegat / Gerent / de
l'entitat.....
....., NIF, i domicili fisca a
.....

.....en condició d'òrgan responsable/ òrgan gestor/ beneficiari d'ajuts finançats amb recursos procedents del PRTR/ que participa com a contractista/ens destinatari de l'encàrrec/ subcontractista, en el desenvolupament d'actuacions necessàries per a la consecució dels objectius definits en el Component XX «.....», manifesta el compromís de la persona/entitat que representa amb els estàndards més exigents en relació amb el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals, adoptant les mesures necessàries per prevenir i detectar el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, comunicant a les autoritats procedents els incompliments observats.

Adicionalment, atenent el contingut del PRTR, es compromet a respectar els principis d'economia circular i evitar impactes negatius significatius en el medi ambient («DNSH» per les sigles en anglès «Do Not Significant Harm») en l'execució de les actuacions portades a en el marc d'aquest Pla, i manifesta que no incorre en doble finançament i que, si escau, no consta risc d'incompatibilitat amb el règim d'ajudes d'Estat.

....., XX dede 202X

Signatura.

Càrrec

Annex X. Normativa aplicable

Normativa de la Unió Europea

Tractat de Funcionament de la Unió Europea.

Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió a través del dret penal.

Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

Directiva (UE) 2019/1937, del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.

Reglament 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer, pel que s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Normativa estatal

Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques.

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.

Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, dret d'accés a la informació pública i bon govern.

Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració general de l'Estat.

Reial Decret 424/2017, de 28 d'abril, pel qual es regula el règim jurídic del control intern de les entitats del Sector Públic Local.

Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

Reial Decret 128/2018, de 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.

Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Normativa catalana

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Llei 14/2008, de 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Decret 8/2021, de 9 de febrer, de transparència i accés a la informació pública.